

VARAŽDINSKI MUZEJ

16. studenoga 1925. otvoren je varaždinski gradski muzej*, a zbililo se to u ovakvim prilikama: Već sam u 4. svesku „Narodne Starine“ (II. knjiga, 1923., str. 65) izvijestio, kako Varaždinsko Muzealno društvo sprema sve za otvorenje varaždinskog muzeja, koji treba da bude smješten u Starom gradu (u tvrđavi varaždinskoj). Općina grada Varaždina zatražila je za smještanje kulturnih institucija, a naročito muzeja, ekspropriaciju Staroga grada, što je i uspješno provedeno zaslugom g. Dr. Hinka Krizmana, ministra agrarne reforme tako, da je grad Varaždin u proljeće 1925. preuzeo tvrđavu i okolišno zemljište u svoj posjed. Sad se radilo samo o tomu, da „Muzealno društvo“ dobije traženi stan u Starom gradu, koji je bio jedini podesan za uređenje muzeja. Nakon velike borbe napokon smo uz žrtve isposlovali te prostorije, koje se izprazniše istom koncepcijom 1925.

Kako je otvorenje muzeja bilo ustanovljeno za dan 16. studenoga 1925. u proslavu hiljadugodišnjice hrvatskoga kraljevstva u vezi s otkrićem spomen-ploče Dr. Vatroslava Jagića na njegovoj rodnoj kući, to smo u svemu imali za rad i preuđenjenje prostorija, a i čitavih dijelova Starog grada, tek 6 tjedana.

Trebalo je otvoriti zazidane renesansne arkade, popraviti ukrase, promijeniti pod od cigle u hodnicima i predvorju, izbaciti mnoga vrata, prozore i zidove, prezidati pojedine dijelove i t. d.

Ističem, da smo u tom poslu najprije usmeno upitali za savjet našega uvaženog stručnjaka prof. Đuru Szabo, koji je zapriječen radom za kulturnohistorijsku izložbu grada Zagreba mogao nešto kasnije da dođe u Varaždin. Tu smo dogovorili usmeno podrobno sve detalje i po njima udesili sav rad. S nekoliko radnika svladati sav taj posao u tako kratko vrijeme nije bila laka stvar, ali dobra volja pomogla nam je svoditi u zadnji čas sve te radnje. Gradski vijećnik g. S. Jaccomini, koji u

tom razdoblju upravljaše gradom, pokazao je za našu stvar toliko razumijevanja i ljubavi, da smo mu mi kao i cijeli Varaždin obvezani najvećom zahvalnošću.

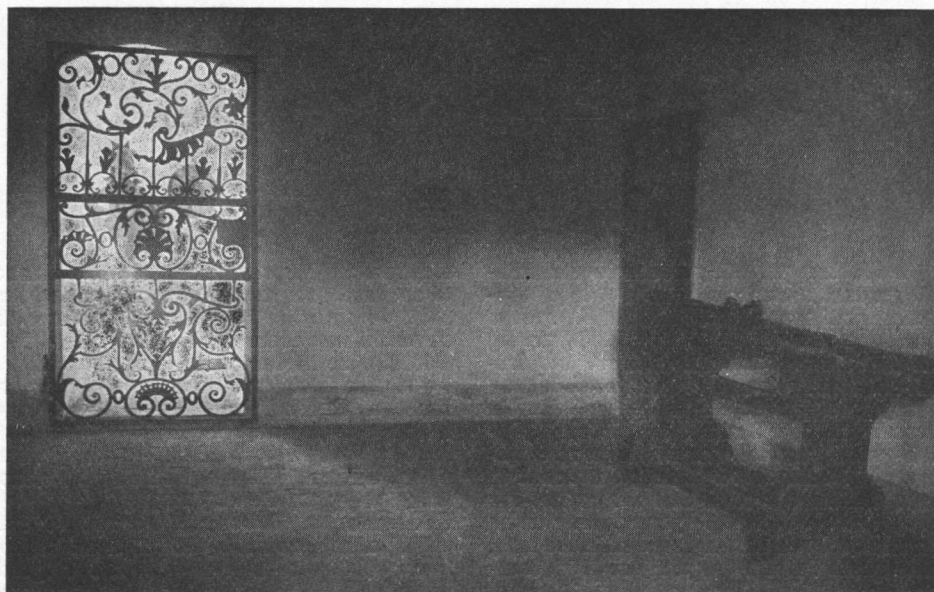
Radilo se na samom raspoređenju danju i noću, da bude sve u određeni čas svršeno, a u tomu radu potpomoglo me mnogo samozataje i ljubavi kolege prof. Adolf Wissert, Milan Kaman, Franjo Koščec, Vlaho Pečenec i nekolicina vrijednih djaka.

Na dan 16. studenoga 1925. u 10 sati prije podne pozdravio je potpisani sakupljeno općinstvo pred ulazom u Stari grad, predao na čuvanje gradu Varaždinu mramornu spomen-ploču, uzidanu na glavnoj kuli, i zamolio gradonačelnika g. Kovačevića, da otvori varaždinski muzej. Brojno općinstvo nagrnulo je u prostorije muzeja, gdje im se protumačilo pojedine vrijedne stvari. Otvorenju prisustvovali su: Dr. Balduin Saria za beogradski muzej, Dr. Josip Mal za ljubljanski, Dr. Travner i Dr. Komljanec za ptujski, a od drugih odličnika bijahu prisutni Dr. M. Rešetar s gđom Stankom rod. Jagić, i t. d. Ostali muzeji nijesu mogli odaslati nikoga radi povodnje pa su to otvorenje pozdravili pismenim ili brzojavnim putem.

Prostorije varaždinskog muzeja nalaze se u drugom spratu Starog grada, a djelomično i u prvom. U predvorju (I. sprat) smještena su tri lijepa brončana topa. Dva su iz XVI stoljeća, a treći iz god. 1646., a sva tri komada krasna umjetnička radnja. Prostorije ukrašuju na jednom prolazu lijepa željezna vrata iz nekadašnje jezuitske crkve. Vrlo dobra rokoko radnja iz god. 1764. U jednom kutu smještene su razbite stare topovske cijevi, nekoliko kamenih kugli i stara drvena vrata s lijepo izrađenim zvekirom iz polovine XVIII stoljeća. Desetak drvenih, starih stepenica vodi u hodnik II sprata, koji je uspostavljen u nekadašnjem obliku; popločen ciglama, otvorenih arkada i urešen željeznim starinskim vratima iz palača porodice Bužan u Varaždinu.

Ta su vrata neobično zanimljiva i zamršena postanja. Dugo nijesmo mogli iskonstruirati kako je moguće, da su sva četiri dijela različna, dok nijesmo pomoću jednog bravarskog majstora nadošli na to, kako su nastala.

* U pročelju zgrade, Staroga grada u Varaždinu, uzidana je ploča s natpisom da je: U spomen 1000-godišnjice hrvatskoga kraljevstva otvoren je 16-XI-1925 varaždinski muzej.

1. Vrata iz nekadašnje Jezuitske crkve u Varaždinu, iz god. 1764
Brončani top iz XVI stoljeća

Ne htijući previše potrošiti, dali bi vlasnici stare prozorne rešetke majstoru, da ih stavi u željezni okvir i poveže međusobno i tako stvoriše vrata, koja su se dobro reprezentirala, ukrašujući ulaz stubišta.

Prošavši tim željeznim vratima, ulazi se u cehovsku sobu, koja je smještena u okrugloj kuli. Sada je osvijetljena s četiri prozora, prilično dobro svodena (htjelo se polučiti bez kamena gotička rebra) i djeluje harmonički. U velikom polukrugu smješteni su pokraj zidova stolovi s prolazima do prozora, a na stolovima cehovske skrinje, pozivnice, pečatnjaci, vrčevi, knjige i listine, dok nad svime vise cehovske stare zastave, koje se dobro prilagođuju kupolastom svodu dvorane. Moram istaknuti, da sve te stvari potiču od varaždinskih cehovskih udruženja. Redom idu ove skrinje: bravarska (djetiči), zidarsko-tesarska, čizmarska (djetička), mlinarska, tkalačka, kovačka (djetička), kovačko-kolarska, pekarska, kožarsko-remenarska, postolarska, mesarska i bravarska (majstorska). Nad svakom od njih visi zastava istoga ceha, a nešto poviše škrinja zemljani, kositre i bakreni vrčevi, jedna kositrena i jedna staklena cehovska čaša. Povelje, pravila, zapisnici, putne knjige i računi nalaze se sačuvani u velikom broju, a naročito su bogate i uzdržane skrinje kovačko-kolarskog i pekarskog ceha. Posljednja čuvala se u obitelji Polanski koja je pokloni muzeju. Lijepi su

i znakovi cehova, odnosno majstorski cimeri, koji vise u prozornim udupcima. Ogroman zemljani sud majstorska je radnja jednoga lončara unatrag sto godina, a na škrinjici čizmarskog djetičkog udruženja isto su dvije majstorske radnje (jedna bogato urešena čizmica iz crvene kože i par malih čizmica). Usred sobe visi bogato pozlaćeni drveni svjetionik (Luster, dar g. Maksa pl. Horvata majora u/m.). Luster je tek nešto malo popravljen, vrlo lijepi komad iz stare varaždinske građanske porodice. Od mnogobrojnih cehovskih spisa napomenuti mi je knjigu mesarskog ceha, koja počima godinom 1589., a djelomično pisana kajkavski. Knjiga kožarsko-remenarskog ceha počima 1610., a odmah od početka pisana je hrvatskim jezikom i gotovo neprekidno u njem vođena potpunih 160 godina. Tek tu i tamo po koja latinska, magjarska ili njemačka bilješka. Pravila pekarskog ceha iz god. 1713. pisana su klasičnom kajkavštinom, a još su ljepša pravila tkalačkog ceha, koja čuva gradska općina, a datiraju iz polovine XVI stoljeća. Kraj ulaznih vratiju stoji stol s neko pedesetak starih, lijepo izrađenih licitarskih kalupa i pribor za izradbu ornamenata na svijećama, napokon nad stolom licitarski cimer varaždinskog majstora. Po zidovima vise naučni listovi varaždinskih obrtnika iz gradova: Varaždina, Zagreba, Karlovca, Ptuja, Koprivnice, Beča, Budimpešte, Stras-

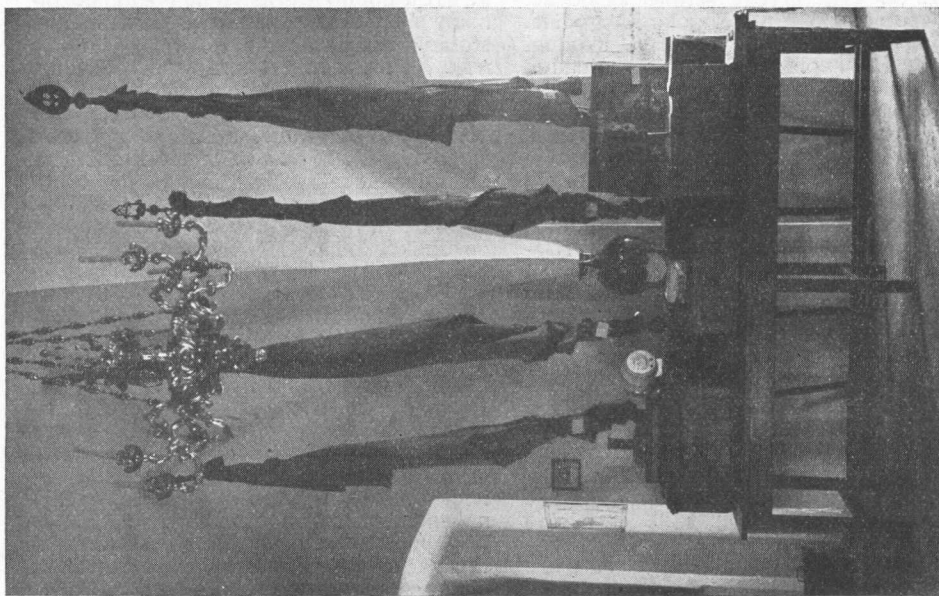
2. Pogled u renesansnu sobu s vitrinom, staklenim svjetionikom i renesansnim dovratnikom u pozadini

sburga, dva remena za zastave, planovi grada Varaždina i varaždinske tvrde, nekoliko nizozemskih bakropisa tvrđava: Koprivnica, Sisak, Osijek i t. d. Kraj prozora nalaze se dvije drvene škrinje za novac, okovane željezom, a stare oko 120 godina.

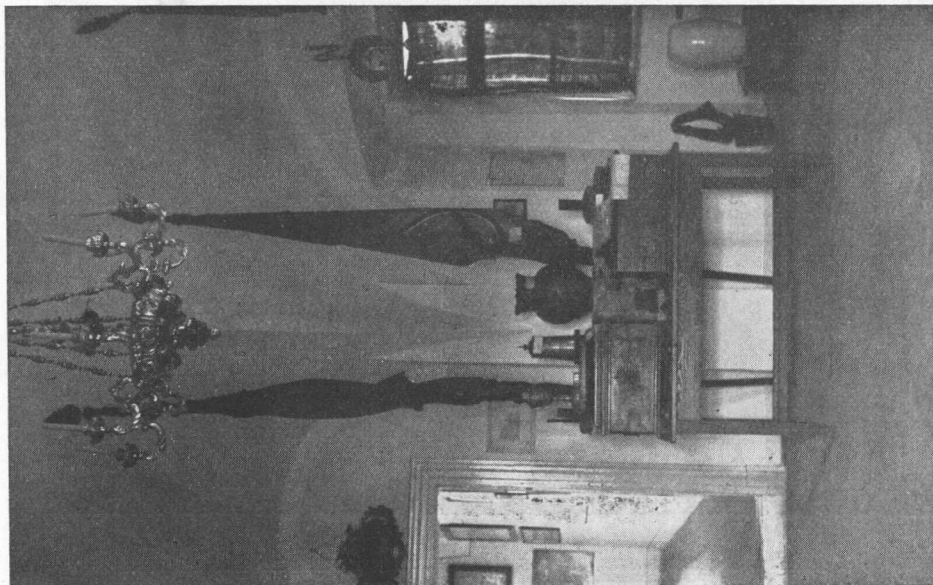
Iz te okrugle sobe vodi uski, svodeni hodnik, koji kao mostić spaja okruglu kulu s velikom renesansnom dvoranom u četverouglastoj kuli. U hodniku smještene su stare varaždinske vedutte, stare mape, 5 koloriranih bakropisa, koji prikazuju Trenkove pandure, i neke druge slike. Od svih ističu se dvije vedutte grada Varaždina. Prva od njih je akvarel iz godine 1780., a dar je ČČ. OO. Kapucina. Prikazuje Varaždin, kad je još bio opkoljen zidovima, kulama i jamama; vide se tačno poznati tornjevi gradskih crkvi, dok su predgrađa perspektivno dosta slabo prikazana, a naročito Optujska ulica i Stari grad. Ipak je prikaz grada mnogo opsežniji, nego je to na slici iz god. 1732. u knjizi Marijine Kongregacije, što se čuva na gradskoj vijećnici. G. Šandor Kosmanhuber poklonio je drugi akvarel, koji prikazuje zagrebačka vrata, a izradio ga je mjernik F. Plohel u god. 1830. u prilično velikom formatu.

Mali prolaz vodi nas u veliku renesansnu sobu, koja je nekoć služila za županijske skupštine, sve dok nije u drugoj polovici XVIII. stoljeća izgrađena lijepa sadašnja županijska zgrada. Soba je osvijetljena dvo-

strukim renesansnim prozorom, u čijem udupku smješten je kut pokojnog prof. D-r Vatroslava Jagića. Dobrotom gospođe Stanke Rešetar i g. prof. D-r Nikole Jagića dobilo je društvo na poklon pokojnikov pisani stol sa svim stvarima na njemu, stolac, košaru za papir, fotografije i modri frak. Na pisaćem stolu stoje dva albuma, darovi Jagićevih učenika, kao i njegov životopis u slikama. Na zidovima vise obiteljske fotografije, slika (studija prof. Rudolfa Valdeca za Jagićevu spomenploču i spomenik u Varaždinu), kao i brončana plaketa, izrađena od istoga umjetnika, a napokon nekoliko vrpca s vijenaca na pokojnikov odar. U pozadini postavljen je frak, u kojemu je prof. *Jagić* predavao u Rusiji. Usred dvorane nalazi se velika osmerokutna vitrina, a u njoj razne gradske povelje u latinskom i hrvatskom jeziku, dva vrlo lijepo oslikana plemićska lista, listine zagrebačkog kaptola i grbovnica županije varaždinske iz god. 1763. Kao završetak ukrašuju tu vitrinu dvije krasne empire kotarice, koje su nađene u starogradskoj kapelici, a nad njom visi veliki i lijepi stakleni svjetionik (rokoko), koji je nađen u potpuno zapuštenom stanju, a sada je popunjen dijelovima drugih starih svjetionika tako, da je uprkos popravku na njemu sve izvorno — iz istog doba, a što je najglavnije, sve je skupljeno u Varaždinu. Na desnoj strani nalaze se u kutevima vitrine u uglu s povišim uskim

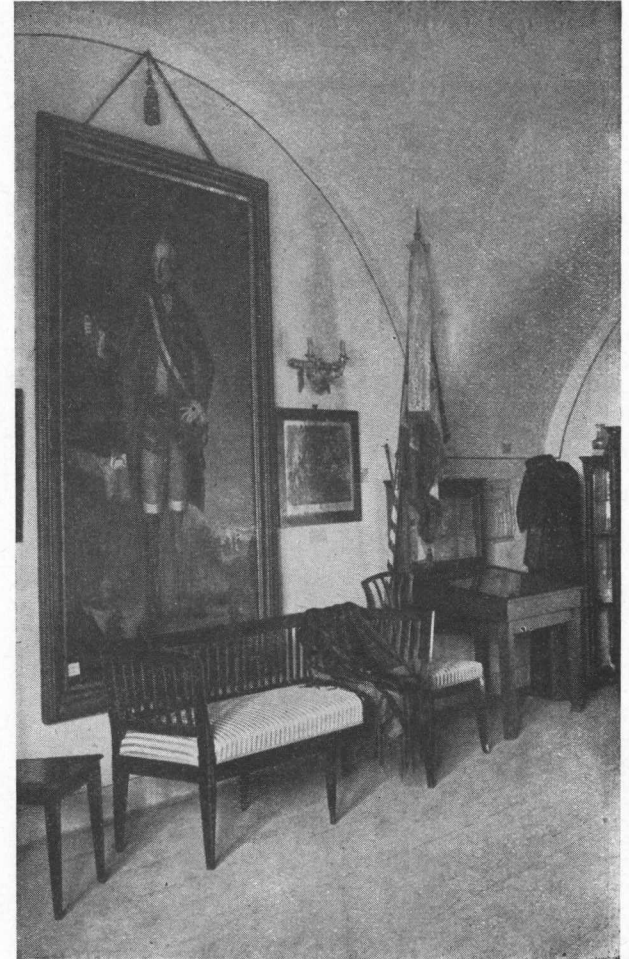
3. Celovske škrinje i zastave iz staroga Varaždina

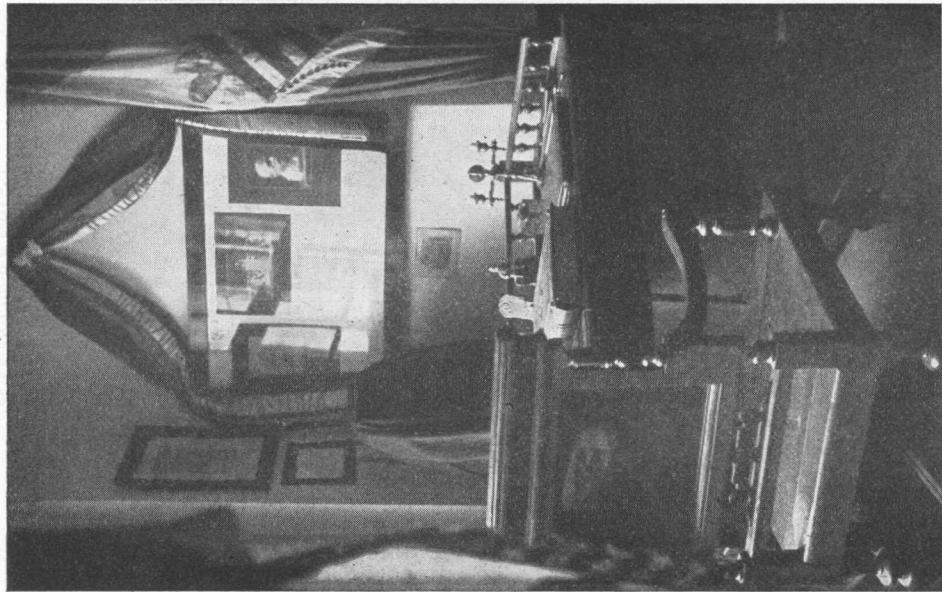
4. Škrinja mesarskog ceha (s knjigom iz g. 1589.),
zatim ceha bravarskog i dr.

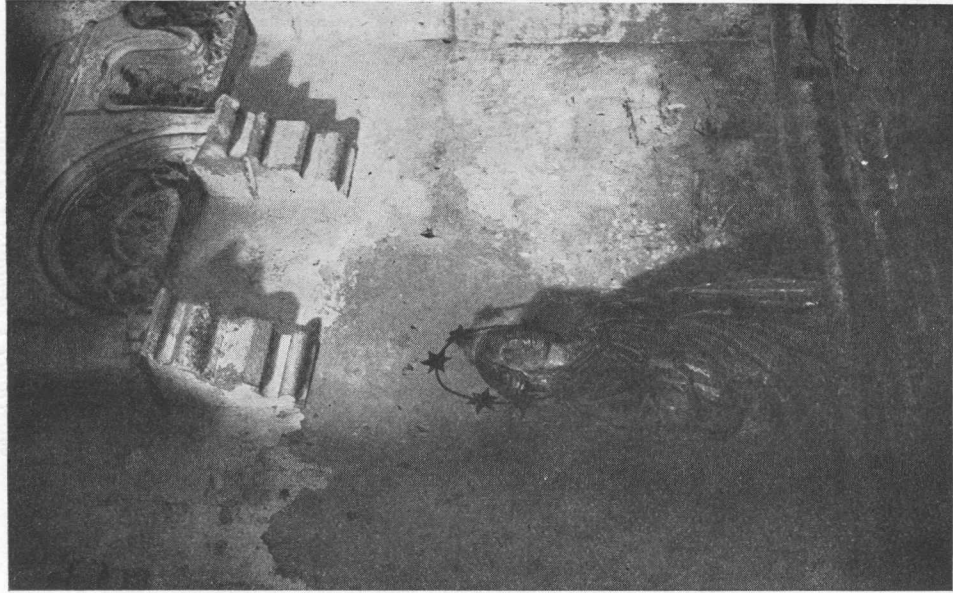
5. Portrait Marije Terezije; barokna škrinja;
desno županova stolica.

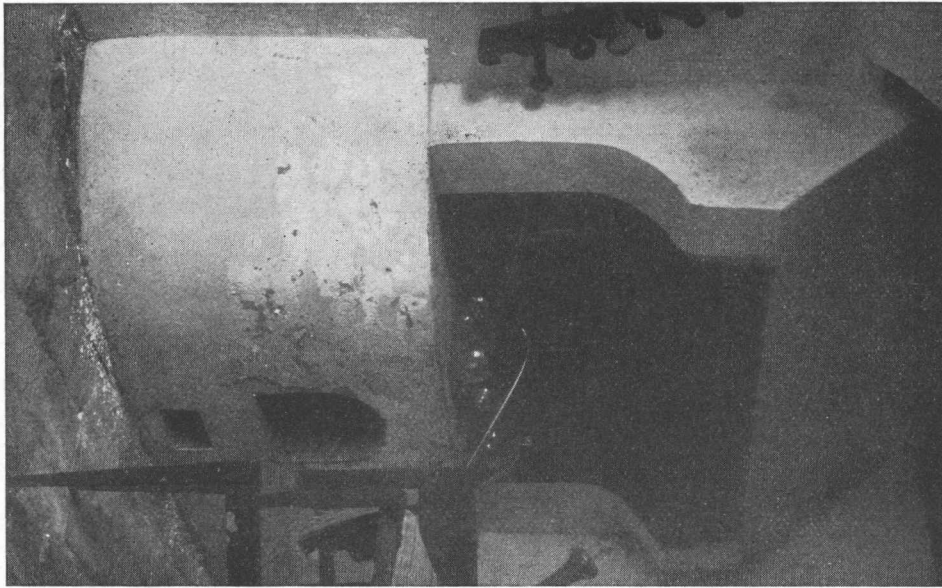
6. Portrait Josefa II.; biedermeyerski kanape;
svijećnjaci i županijske zastave.

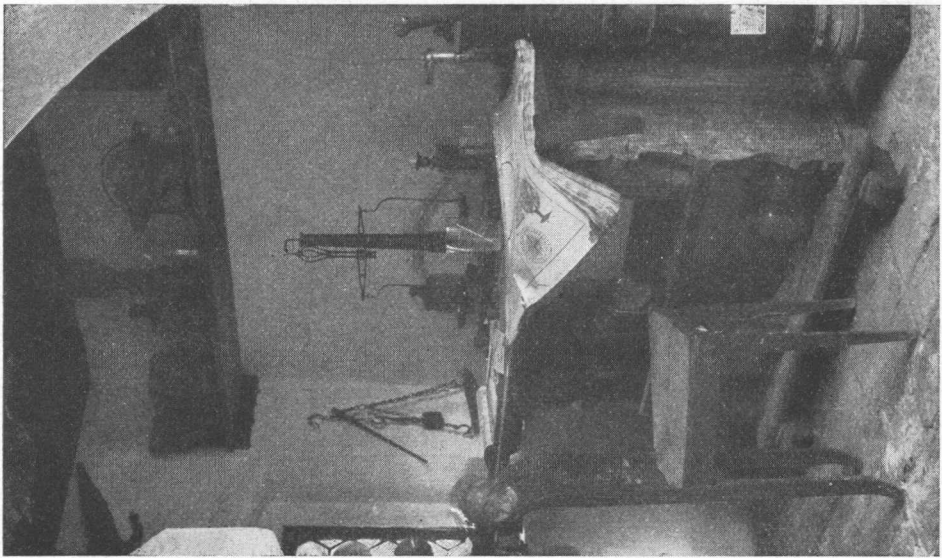
7. Kut s uspomenama iz ostavštine Vatroslava Jagića,
rodom Varaždinca

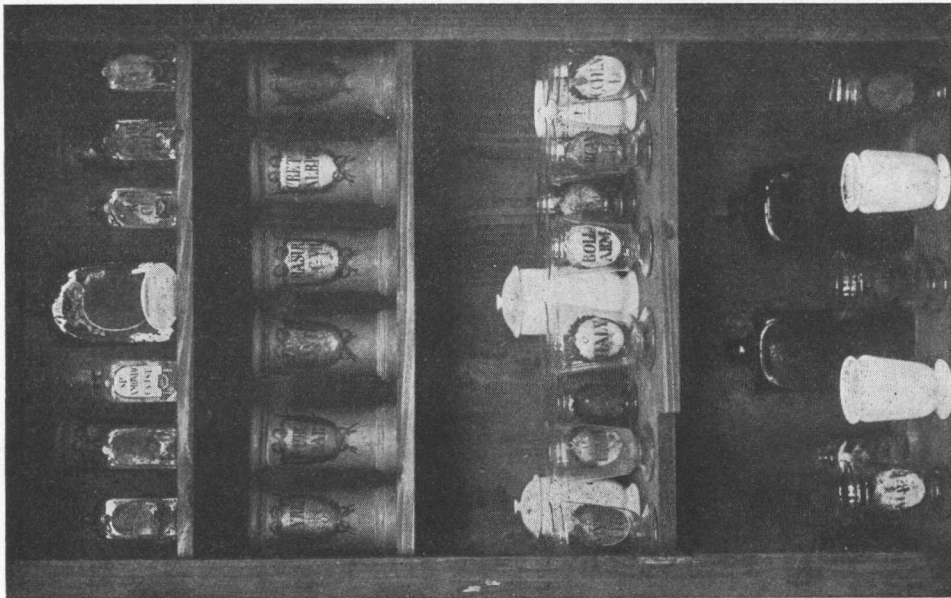
8. Nekadašnji ulaz u varaždinski Stari Grad
(Bogorodica i gotičke klesarije).

10. Kamin s retortama.

9. Stol u alkemističkoj kuhinji.

11. Ormar sa starih ljekarničkim posudama
(darovi Uršulinskog samostana i g. dr. A. Krajanskog).

12. Stara vrata ljekarne K zlatnom angjeļu
(dar g. dr. A. Krajanskog).

13. Kapelica Sv. Lovrinca (oltar)

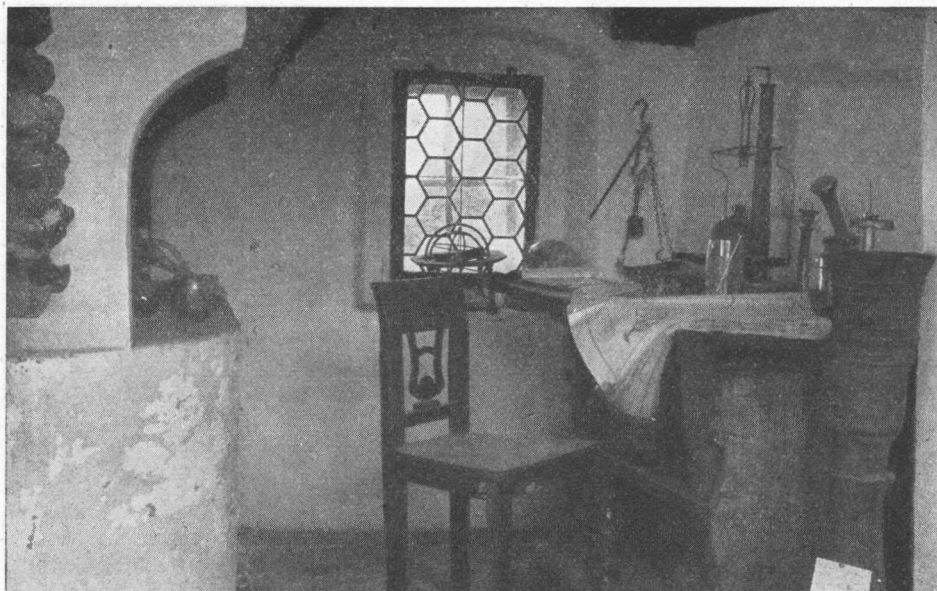
ormarićima uz stijenu, a sadržavaju varaždinska gimnazijska izvješća, svjedodžbe, prigodne čestitke profesorima, statuta gimnazije u latinskom i hrvatskom jeziku, zatim brojne domaće njemačke kazališne cedulje u razmaku od 1825–1860. Nadalje slijede spisi, molbe, pravila „Dobrotvornog društva“, koje je osnovano god. 1828., pa je na čitavom području naše države najstarije humanitarno udruženje s potvrđenim pravilima i određenim ciljem, a djeluje još i danas. Imade isto starih varaždinskih fotografija, slika glazbenika Ivana Padovca, njegov štap i osmrtnica, kao i glasoviti „Liber installationum“ župana varaždinskih od 1607. i dalje.

Između tih dviju vitrina visi veliki portrait Marije Terezije u naravnoj veličini (poklonila naša gimnazija) a sada ga je restaurirao kao i portrait Josipa II na protivnoj strani dvorane prof. V l a h o P e č e n e c. Ispod toga portreta stoji ukusna barokna škrinja, dar uršulinskog samostana, pokrivena velikim starim rupcem, a na njoj pod staklom stručak voštanog cvijeća (Wachsb Blumen) i dvije lijepe kubure „Varaždinke“. S jedne strane (desno) je stolac velikog župana varaždinskog, a s druge (lijevo) gimnazijskog ravnatelja. Na lijevoj strani dvorane su dvije manje vitrine. U prvoj je mala zbirka neolitskog oruđa i jedna bakrena sjekirica, zatim varaždinski tiskopisi i prvo izdanje Lucićevih: „De regno Dalmatiae et Croatae libri sex“ (Francofurti

1666). Knjiga pripadaše prije pavlinskoj knjižnici u Lepoglavi. U drugoj se vitrini nalazi nekoliko varaždinskih planova i listina. Nad jednom i drugom vitrinom visi po jedna dobra dagereotipija, a između ovih portrait Josepha II. Pred njima stoji ukusni divan (Biedermeier) s drvenim naslonom, ali novom presvlakom.

S jedne i druge strane divana stoji po jedan biedermeierski stolac. Preko divana prebačen je modri svileni rubac. Pokraj spomenutih dvaju portraita vise 4 lijepa francuska kolorirana bakropisa iz XVIII. stoljeća, koji predstavljaju četiri elementa, a nad njima četiri drvena pozlaćena svijećnjaka u stilu Louis XVI. Nešto podalje od tih bakropisa i svijećnjaka obješene su četiri zastave i to: stara zastava građanske čete iz god. 1816., županijska iz god. 1778., 1797 i 1848 (posljednja u hrvatskim bojama i sa slikom Čeh-Leh-Meh). U lijevom kutu smješten je frak grenadira varaždinske građanske čete po prilici iz god. 1835–1840. U dnu sobe kraj vratiju lijevo i desno stoji jedan stakleni ormar s raznim malenkostima iz stakla, porculana, srebra, zlata, slonove kosti i t. d. Na jednom ormaru je lijepa urica (Biedermeier) na četiri alabastrena stupića, a od svih stvari treba istaknuti naročito lijepi fayence tanjur, nekoć sigurno u zbirci grofa Erdödy-a u Banskome dvoru.

U drugom ormariću osobito se ističu četiri komada keramičke tvornice u Krapi-

14. Alkemistička kuhinja

ni (oko god. 1875), od kojih je najljepša čutura, ali povrh toga nalaze se u muzeju još tri komada iz iste tvornice, a među njima i njezin cimer u obliku bačvice. Na tom ormaru nalazi se kita cvijeća izradena iz raznobojne vune pod staklom. Kraj svjetionika (Lustera) najdragocjenija je stvar u toj sobi originalni renesansni dovratnik, koji je na istom mjestu nađen, tek čvrsto premazan bojom tako, da se nije moglo ni slutiti, da je čitav prekrasno uložen. Kad se je maz skinuo, osvanuo je dovratnik u svom prvobitnom stanju. Sav je od mekanoga drveta, a uložen je tvrdim tamnijim drvom (ebanovina) i potpuno dobro sačuvan. Potiče sigurno iz vremena restauracije Staroga grada godine 1591. Na gornjem dijelu istoga smješteno je pet raznih starih vrčeva i dvije kositrene čaše. Uz dovratnik pričvršćen je popis obitelji, koje su imale „ius gladii“ u županiji varaždinskoj.

Po sobi imade još nekih malenkosti i četiri uljene slike osrednje vrijednosti.

Iz ove prostorije dolazi se u staru ljekarnu i malu alkemističku kuhinju.

U alkemističkoj kuhinji (iskorišten jedan kut) podignut je starinski kamin, a njemu su retorte, nađene na tavanu ursulinskog samostana. Kut je osvijetljen originalnim prozorčićem, u njem je stari stol, a na njemu: vaga, recepti iz početka XIX stoljeća, stari utezi (loti), svijećnjak, škare, stari atlas it.d. Na prozorčiću je stari globus, nad stolom na polici ljekarničke stare knjige, boce i slične stvari, a kraj stola drveni podno-

žak s brončanim mužarom-varaždincem iz god. 1740. Kraj kamina vise stare pistile. U samoj ljekarni stoji u kutu veliki željezni mužar, nadalje stol s debelom kamenom pločom za sjeckanje bilina, a na njemu stara svjetiljka i nešto ljekarničkih knjiga. U dnu prostorije nalazi se glomazna preša (tijesak) za cijedenje bilinskih sokova, a kraj nje starinska popravljena ura, ali u novom ormariću. Stari stroj potpuno sačuvan. Visoki, uski rokoko ormar pun je starih boca, čaša, doza drvenih i iz pečene zemlje, a sve ukrašeno vijenicima i raznobojnim napisima iz 2. polovice XVIII. stoljeća. Zbirka tih posuda vrlo je lijepa, a ima nade, da će se u najkraće vrijeme moći znatno popuniti i tako biti bez sumnje kraj cehovskih starina osobita vrijednost našega muzeja. Na zidovima vise uokvireni računi varaždinskih ljekarna iz godina 1788, 1793, 1813 i 1815. Izlazi se iz te prostorije starim vratima ljekarne K zlatnom anđelu. Na drugoj strani prslonjena su vrata s njemačkim napisom. Najveći dio posuda darovao je ursulinski samostan, druge stvari ljekarnik Dr. Artur Krajański, a mužare ljekarnici Hoffmann i Vaněk.

Niz strme stepenice dolazi se u hodnik iskićen starinskim oružjem. Kroz prozor je prekrasni izgled na manje starogradsko dvorište, koje okružuje renesansni hodnik. Svod podupiru renesansni stupovi iz slabog kamena (valjda iz Vinice kraj Varaždina) u prvom spratu, dok u drugom drže kro-

15. Manje dvorište u varaždinskom Starom gradu. Renesansni hodnik do kapelice Sv. Lovrinca

više drveni stupovi. Taj je hodnik prigrađen na obrambeni zid tek koncem XVI stoljeća, kad je cijeli stari grad pregrađen u duhu onoga doba.

S hodnika lijepi je pogled na prvo veće dvorište i novo otvorene arkade, koje su do ove jeseni bile zazidane. Pred tim i u samom hodniku smještene su mnogobrojne ploče „Streljačkog društva“, osnovanog god. 1819. Isto su tako u kutu smještene puške (3 komada), iz kojih se pucalo, i sam cilj, koji prikazuje lovca u naravnoj veličini (društvene zastave nalaze se u renesansnoj dvorani). Na kraju hodnika ulazi se u visoku kapelicu, koja imade i kor, a koja je po Muzealnom društvu potpuno preuređena, te su u njoj smještene crkvene starine. U crkvi ostao je stari oltar s Erdődyanskim grbom (dosta slaba i jednostavna barokna radnja), čija je kamena menza pokrivena s tri stara vezena pokrivača za kalež (vella) iz bartolovečke crkve kraj Varaždina. Svjećnjaci su drveni u rokoko stilu, dva limena u istom stilu i dva drvena s posrebrnom limenom prevlakom.

Usred menze stoji željezno propelo s lijepim drvenim likom Spasitelja (radnja iz polovice XVIII stoljeća). Nasuprot ulazu visi na stijeni vanredno lijepo tijelo raspetoga Krista, kojemu nedostaju obje ruke, a i stopala su isto nešto oštećena. Naden je na potkrovlju kapelice u Sračincu (u neposrednoj okolici Varaždina), koju su

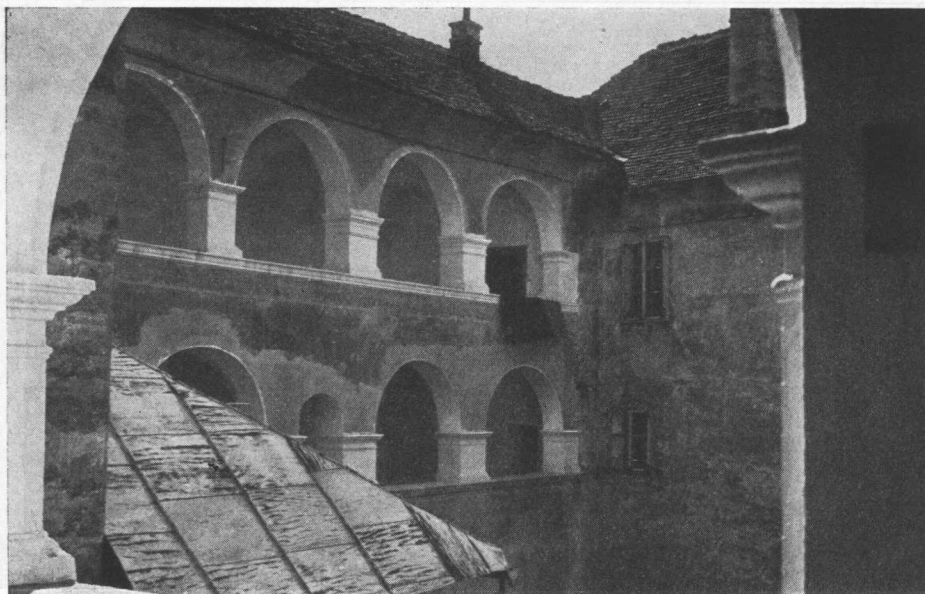
prošle godine srušili i sagradili novu crkvu. Bit će po svoj prilici radnja iz konca XVI ili prve polovice XVII. stoljeća. S kora vise tri stare zastave, a između njih su dva svetačka lika (sv. Ana i sv. Zaharija), a u sredini veliki otisak na svili, koji prikazuje uskrsnuće mrtvih (iz god. 1745.). Nešto poniže te slike jest bizantinska slika Isusa, a pod njom kip sv. Petra iz drva, naden u kapelici u Beletincu. Dražestan je mali anđelčić iz Biškupca u kutu kraj kora.

U crkvi smještene su još stare crkvene svjetiljke, kadionice, 4 kasule, 2 željezna križa, 4 uljene slike, od kojih najljepša prikazuje Uzašašće Marijino.

Pred oltarom visi stari stakleni svjetionik, poklon preč. g. Švarića iz Sv. Ilije, dakako popravljen i popunjen.

Najljepši ukras kapelice je veliki dvo-krilni crkveni ormar (uložena radnja) iz 2. polovine XVIII. stoljeća; donji dio morao je da se temeljito opravi, dok je gornji bio vanredno dobro sačuvan. Unutarnji dio vratiju gornjega dijela ormara lijepo je oslikan u rokoko stilu, a u njem se čuvaju 2 bolje kasule, 1 relikvijar i neke druge malenkosti.

Prizemno u četverouglatoj kuli nalazi se prostorija svodena gotičkim svodom, koji je znatno niži, nego je stojao prvobitno, i zato izgleda kao da je na krasne klesane ornamente (slika) kao priljepljen. Ovdje bijaše najstariji ulaz (vrata) u zidani dio tvrde, što se sasvim jasno vidi s obje strane

16. Starogradsko veliko dvorište s arkadama u Varaždinu
(sada dio Gradskoga muzeja)

po starim, lijepim kamenima i gotičkim stupovima, odnosno kasnijoj slaboj i mješanoj građi.

U tom prolazu stajala je straža, a za odmor služile su im sa strane kamenite klupe, koje se potpuno sačuvalaše do danas, a u visini prvoga sprata (podnožjak, krasni klesani gotički ornamenti) bilo je valjda isto mjesto za stražu. Rebra svoda sežu danas gotovo do poda, što je inače nemoguće i ne stoje na nikakvim konzolama. Zaglavni kamen je sasvim gladak.

Danas stoji u toj prostoriji polovica kamenite statue Majke Božje, koja se prije nalazila pred Jezuitskom (Pavlinskom) Crkvom sve do god. 1842., a stajala je na visokom kamenitom stupu. Odanle je maknuta, jer je smetala prometu. Nadalje je ovdje ulomak nadgrobne ploče bradatog muškarca (XVI. stoljeće) iz župne crkve sv. Nikole i nadgrobni spomenik Jurja Jakopca s karakterističnim kajkavskim napisom.

Interes za samu instituciju neobično je živ, pa nam neprestano stižu darovi iz Varaždina i okolice, a nešto se i kupi u samom Varaždinu tako, da se prikuplja sve više stvari, koje već čekaju na proširenje muzealnih prostorija, što će se valjda zbiti već u najskorije vrijeme.

Tek tim proširenjem moći ćemo nekako odahnuti i početi sistematskim uređivanjem povelja (ima ih veliki broj), zatim bibli-

oteke, prirodopisnog i etnografskog odjeljenja, koja će isto zahvatiti ne samo Varaždin, nego i njegovu bližu i dalju okolicu.

Da je stvar uspjela, dopriniješe neobično mnogo i same prostorije, koje su upravo odlične, i ne znam, da li će se skoro u cijeloj našoj državi naći tako dolično, prikladno i uistinu historijsko zdanje za muzej, kao što je naš Stari grad.

To je zaista muzej u muzeju, kako se izrazio jedan uvaženi stručnjak prigodom samog otvorenja.

Prvi počeci našega rada probili su već led i pokazali, kako se i s malo sredstava, s mnogo dobre volje dađe postići lijepi uspjeh.*

Krešimir Filić

* Srdačnom čestitkom prati ovaj uspjeh i uredništvo „Narodne Starine“, te će se veseliti, ako i u buduće uzmogne objavljivati u ovom časopisu izvještaje o varaždinskom muzeju. Iz navedenog primjera lijepo se vidi, što se sve može učiniti na privatnu inicijativu kulturnih pregalaca, kada im se, u provinciji, ne ispriječe birokratski monopolisti. Gdje se ipak u svijetu nađe takvih tipova oni „diletante“ običavaju iznajprije bagatelizirati, a potom, kad stvar uspije, smetati iz zavisti. Sretni smo, što ljudi oko varaždinskog muzeja nijesu imali posla s takovim „karijeristima“. — Ur. N. S.